

Jaarverslag 2016:

Het instituut

Het Duitsland Instituut bij de Universiteit van Amsterdam (DIA) is het kennisinstituut in Nederland over het moderne Duitsland. Wij opereren op het raakvlak van onderwijs, wetenschap en maatschappij. Het DIA benadert Duitsland in een Europese context en initieert Nederlands-Duitse netwerken en uitwisselingen. Wij werken continu aan het vergroten van de kennis over Duitsland onder een breed publiek in Nederland.

Code Goed Bestuur

In 2016 heeft het Bestuur van het DIA samen met de Raad van Toezicht gewerkt aan de totstandkoming van een [Code Goed Bestuur Duitsland Instituut Amsterdam](#). De code is definitief goedgekeurd op 23 maart 2017. Deze code is gebaseerd op de Code Goed Bestuur Universiteiten 2013, en afgestemd op de bestuurlijke en organisatorische werkwijze van het DIA in het bijzonder. Ook heeft het DIA kennis genomen van de *Code of Governance* van de cultuursector. Het DIA onderschrijft deze negen principes van de Governance Code Cultuur. Deze code is opgesteld als een beginselcode en is geen regelcode. Een team van wetenschappers, onderwijsexperts, redacteuren en organisatietalenten werkt continu aan het realiseren van onze missie en ontwikkelt hiertoe nieuwe strategieën om specifieke doelgroepen te kunnen bedienen.

Team

De medewerkers van het DIA werken verspreid over vijf afdelingen:

- Academisch onderwijs & onderzoek
- Voortgezet onderwijs & lerarenopleiding
- Duitslandweb
- Duitslanddesk
- Communicatie & publieksactiviteiten.

Academisch onderwijs en onderzoek

De wetenschappelijke staf houdt zich in zijn onderzoeksprogramma's bezig met geschiedenis, politiek, maatschappij en cultuur in het hedendaagse Duitsland. Medewerkers nodigen in het kader van het Graduiertenkolleg regelmatig (inter)nationale experts en promovendi uit die zich in hun onderzoek bezighouden

met Duitsland.

De wetenschappers van het DIA laten zelf geregeld van zich horen via radio en televisie, in opinieartikelen en met eigen publicaties op hun vakgebied. Tevens dragen zij bij aan het Bachelor- en Masteronderwijs, onder meer in de Master Duitslandstudies van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Ook zijn de medewerkers sterk betrokken bij het onderwijs van (de nieuw ontwikkelde) Bachelor Duitslandstudies van de Afdeling Duitse Taal en Cultuur van de UvA:

- Directeur [Ton Nijhuis](#) is als hoogleraar verbonden aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (Afdeling Politicologie) en de Faculteit der Geestwetenschappen (Afdeling Duitse Taal en Cultuur; vanaf september 2016 - daarvoor Afdeling Geschiedenis).
- [Nicole Colin](#) is aan het DIA en de UvA verbonden als Deeltijd-hoogleraar Duitse literatuurwetenschap en cultuur van de moderne tijd.
- [Maarten Doorman](#) bezet sinds het voorjaar van 2016 de bijzondere DIA-leerstoel 'Historische cultuur van Duitsland: filosofie, kunst en literatuur' (bij de Vrije Universiteit).

In 2016 organiseerde de afdeling i.s.m. het NIOD een [publieksbijeenkomst](#) en een [wetenschappelijke conferentie](#) over de omstreden heruitgave van Hitlers 'Mein Kampf'. Duitse, Nederlandse en Franse experts spraken tijdens de conferentie over de voor- en tegenargumenten van een heruitgave. In Duitsland verscheen in januari 2016 een wetenschappelijke editie, die daar een bestseller werd. Ook in Frankrijk werken wetenschappers al jaren aan een nieuwe uitgave. In Nederland wil uitgeverij Prometheus ook een kritische editie van Hitlers boek uitbrengen.

Op 28 oktober 2016 verscheen het boek '[Das 20. Jahrhundert erzählen](#)'. Dit boek is het resultaat van een door Franka Maubach (Jena) en Christina Morina (DIA) geleid onderzoeksproject en laat zien welke factoren van grote invloed waren op de wijze waarop de Duitse geschiedschrijving zich na 1945 ontwikkelde. Morina leverde zelf een bijdrage aan het boek, net als Krijn Thijs, wetenschappelijk medewerker bij het DIA.

Voortgezet Onderwijs

De onderwijsexperts van het DIA zijn er voor docenten (in opleiding) en leerlingen van de vakken Duits, geschiedenis, aardrijkskunde en economie van het voortgezet onderwijs. Zij ontwikkelen en publiceren lesmateriaal en organiseren scholierenprojecten, studiereizen en conferenties over het moderne Duitsland. De nadruk van hun activiteiten ligt daarbij op het verbeteren van de kennis van de Duitse taal in Nederland en het onder de aandacht brengen van het belang van deze kennis.

Op 21 april 2016 vond de vijfde [Dag van de Duitse taal](#) plaats. Meer dan 250 scholen en instellingen door het hele land besteedden op deze dag op feestelijke wijze aandacht aan het vak Duits. Een van de hoogtepunten was het bezoek van de ministers van Buitenlandse Zaken van Nederland en Duitsland, Bert Koenders en Frank-Walter Steinmeier, aan het Christiaan Huygens College in Eindhoven.

Tussen 31 oktober en 11 november 2016 gingen Zeitzeugen van de Duitse deling langs middelbare scholen in heel Nederland. Een recordaantal van meer dan 60 scholen meldde zich aan voor het gastsprekersproject '[Blik op de Muur](#)', dat voor de derde keer plaatsvond. Ruim 3300 leerlingen gingen in gesprek met 'ooggetuigen' uit de voormalige DDR of West-Berlijn.

Duitslandweb

De redacteuren van Duitslandweb schrijven over de Duitse actualiteit, maar houden ook een uitvoerig naslagwerk bij over de Duitse geschiedenis, politiek, economie, maatschappij en cultuur. Via [Twitter](#) en [Facebook](#) kunt u hen volgen.

Belangrijke onderwerpen voor het Duitslandweb waren in 2016 de Boekenweek in maart en de Frankfurter Buchmesse in het najaar. Het Duitslandweb besteedde hier volop aandacht aan met een [themapagina](#), een uitbreiding van het naslagwerk literatuur en een reeks artikelen.

Om lezers meer inzicht te geven in wat het DIA doet, heeft de redactie het jubileum aangegrepen voor een serie interviews met DIA-medewerkers van alle afdelingen: [DIA achter de schermen](#).

De redactie van Duitslandweb is in 2016 veel nadrukkelijker voor de schermen betrokken geweest bij de activiteiten van het instituut. De redacteuren waren gespreksmoderator, traden als expert op bij andere media, gaven lezingen voor onder meer docenten in opleiding & studenten en ondersteunden de eindredactie van [studerenduitsland.nl](#).

Duitslanddesk

Sinds 2013 heeft het DIA de Duitslanddesk in huis. Op de website [studerenduitsland.nl](#) stelt de desk uitgebreide informatie beschikbaar voor studenten en (toekomstige) promovendi die (mogelijk) in Duitsland willen studeren. Het Desk-team organiseert netwerkevenementen en voorlichtingsbijeenkomsten, stimuleert samenwerking tussen Nederlandse en Duitse onderwijsinstellingen en voert mobiliteitsonderzoek uit. Ook het DIA-Stipendium, waarvoor studenten en (aanstaande) promovendi twee keer per jaar een aanvraag kunnen indienen, wordt hier beheerd.

De belangstelling voor het DIA-Stipendium blijft groot. Nadat in 2015 in totaal 221 studenten en jonge onderzoekers een aanvraag deden, is dit aantal in 2016 met 207 aanvragers vrijwel stabiel gebleven.

In 2016 heeft de Desk gewerkt aan het transparant maken van de cijfers achter het DIA-Stipendium. Zo zijn de resultaten uit de evaluaties die elke stipendiaat invult, [gepubliceerd op de website](#) en zijn alle belangrijke cijfers over [welke studenten het DIA-Stipendium ontvingen](#) in de vorm van overzichtsgrafieken te vinden.

Ook heeft de Duitslanddesk in 2016 meer aandacht besteed aan de promotie van de diverse beurzen die de DAAD beschikbaar stelt voor Nederlandse studenten en onderzoekers. In dit kader is de website volledig geüpdatet met duidelijke informatie en directe links. Daarnaast heeft de Desk Nederlandstalig informatiemateriaal ontwikkeld, inclusief infographics, dat goed via social media verspreid kan worden. Dit materiaal is [via de website beschikbaar](#) (als pdf-bestand) en is ook naar alle international offices en andere partners verstuurd.

In 2016 was de Duitslanddesk actief op verschillende grootschalige evenementen, zoals de nationale BuitenlandBeurs in Utrecht. Ook heeft de Desk kleinschalig ingezet op persoonlijke peer-to-peer-communicatie. Zo heeft de Duitslanddesk studentenambassadeurs (studenten die eerder ervaring hebben opgedaan in Duitsland) ingezet. Zij gaven persoonlijke, informatieve presentaties op middelbare scholen en universiteiten. Ten slotte organiseerde de Duitslanddesk in 2016 drie keer de succesvolle voorbereidingsworkshop 'Studeren in Duitsland', in samenwerking met het Goethe-Institut Nederlande.

Communicatie en publieksactiviteiten

De collega's van Communicatie & publieksactiviteiten zijn namens het DIA hét aanspreekpunt voor de pers en verantwoordelijk voor de overall publiciteit, onder meer via Twitter, Facebook, LinkedIn en de algemene nieuwsbrief, die het DIA tien keer per jaar verstuurt. Zij geven het culturele (publieks-)programma vorm en organiseren de breder opgezette lezingen en conferenties, maar ook specifieke bijeenkomsten voor experts.

Op 3 juni 2016 organiseerde de afdeling onder meer de '[De Staat van Duitsland](#)' en op 6 oktober [het jubileumsfeest](#) in Felix Meritis. In het kader van de Boekenweek 2016, die Duitsland als centrale thema had, organiseerde de afdeling een [collegereeks over moderne Duitse literatuur](#) met de experts Ewout van der Knaap, Trixie Hölsgens en Jerker Spits.

Naast de eigen activiteiten ondersteunt de afdeling ook de praktische organisatie en publiciteit van het [Graduieredenkolleg](#) en de [Amsterdam German Studies Lectures](#) met Karen Hagemann, Jürgen Kocka en Miriam Rürup.

Op de instituutwebsite verzorgt de afdeling de pagina's over de media, de bijeenkomsten die het instituut organiseert, de agenda en de presentatie van het instituut inclusief medewerkers.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/jaarverslag/448/jaarverslag-2016/449/het-instituut>